

Весна Укропина
Меланија Блашковић
Слађана Субашић
Библиотека Матице српске, Нови Сад
vukropina@bms.ns.ac.rs

АНДРИЋЕВ СВЕТ ОКОМ БИБЛИОГРАФА

Библиографија Иве Андрића у издању Српске академије наука и уметности, Задужбине Иве Андрића и Библиотеке Матице српске, представља до сада најпотпунији библиографски приказ Андрићевог живота и рада. Она описује широк временски лук, од 1911. до 2011. године, расветљавајући библиографским средствима свет Андрићевих ликова, тема и утицаја. *Библиографија* описује сва објављена Андрићева дела и литературу о њему у 15.647 библиографских јединица на 50 језика, што је чини незаобилазним извором за све истраживаче Андрићевог стваралаштва. Седам пратећих регистара омогућавају лакше сналажење кроз обимну и сложену библиографску грађу, али уједно проширују семантичко и комуникационо поље библиографије довођењем одређених елемената описа у нов, другачији поредак него у самој грађи.

Кључне речи: Иво Андрић, књижевно дело, персонална библиографија.

1. Увод

Андрићев свет, то је свет књига које је писао и које су о њему написане, личности које су га инспирисале и које је инспирисао, све о чему је сањао и што му

се догађало, језици са којих је преводио и на које је превођен, његови тумачи и преводиоци, градови и пределе у којима је бивао он или његови књижевни јунаци – читав један тамни вилајет у који библиограф покушава да унесе мало светлости. Посредством библиографије, странице и странице Андрићевих рукописа, вредносни судови његових критичара и посвећени преводилачки напори – све то, и много више, претвара се у донекле сведен, али илустративан и језгровит језик бројки и слова, који све оно неопипљиво и нејасно у нечијем опусу, своди на прегледно и транспарентно.

Потреба за библиографским преиспитивањем Андрићевог опуса указала се у освит великих јубилеја – 100 година од првог објављеног Андрићевог рада (1911) и 50 година од добијања Нобелове награде за књижевност (1961). Задужбина Иве Андрића овај одговоран задатак поверила је Библиотеци Матице српске, чији библиотекари су са великим ентузијазмом и преданошћу радили на *Библиографији Иве Андрића* (Клевернић и др. 2011) од јуна 2009. до маја 2011. године. Аутори *Библиографије* су Љиљана Клевернић (координатор), Ката Мирић, Меланија Блашковић, Весна Укропина, Даниела Кермеци, Слађана Субашић и Марија Ваш. Главни уредник *Библиографије* био је академик Миро Вуксановић, тадашњи управник Библиотеке Матице српске и редовни члан САНУ, док су рецензенти издања били академици Предраг Палавестра и Никша Стипчевић.

У почетној фази израђена је концепција библиографије, којом је дефинисан избор, распоред и опис грађе (Клевернић, Укропина и Кермеци 2014). Библиографија описује широк временски лук од 30. септембра 1911. до 31. децембра 2010. године и обухвата све објављене радове Иве Андрића (књиге, прилози у књи-

гама и периодици, интервјуи, преписка и преводилачки радови), као и текстове других аутора о Андрићевом животу и делу, расуте по бројним књигама, листовима и часописима. Нису уврштене магистарске тезе и докторске дисертације, прилози из енциклопедија, лексикона и школских уџбеника, посебни отисци, ефемерне новинске вести и аудио-визуелна грађа. Целокупна грађа је, сходно концепцији, распоређена у три велика поглавља: *Дела Иве Андрића*, *Литература о Иви Андрићу* и *Реџисџри*. Књиге су обрађене према Међународном стандарду за библиографски опис монографских публикација ISBD(M), а прилози у књигама, часописима и листовима према Упутству за примену ISBD у опису саставних делова. Опис сваке библиографске јединице урађен је на језику и писму дате публикације (изузев неевропских писама код којих је примењена транскрипција, односно транслитерација), док су напомене уз главни библиографски опис увек на српском језику.

2. Потрага за Андрићем

Фаза прикупљања грађе је кључна у настанку сваке библиографије, па и персоналне, јер непосредно утиче на обим, структуру и квалитет библиографије. У овој фази долази до изражаја умешност библиографа у проналажењу и одабиру података из различитих библиографских извора, што често подразумева изражен истраживачки дух, па и интуицију, а пре свега добро познавање предмета библиографије. А онда, како рад на библиографији одмиче – предмет библиографије прераста у предмет најдубљег интересовања и искреног дивљења, што ствара посебан емотивни набој међу учесницима на послу. Основу за израду Библиографије

чиниле су 7.502 јединице које су у MMARC формату обрађене у Задужбини Иве Андрића. Те библиографске јединице унесене су као иницијални записи у електронски каталог Библиотеке Матице српске, а затим су после исцрпне и детаљне провере „de visu“, биле обрађене према ISBD стандардима, допуњене предметним одредницама и УДК бројевима, подацима за регистре и садржајем. Преосталих 8.129 библиографских јединица сакупљено је претраживањем лисног и електронског каталога Библиотеке Матице српске, потом узајамног каталога COBIB.SR, одабиром текстова из хемеротеке Задужбине Иве Андрића, претраживањем страних електронских база, издавачких каталога и библиографија. Поред тога, прегледано је на стотине онлајн извора везаних за Иву Андрића и консултован велики број националних библиотека, издавача, познавалаца и преводилаца Андрићевог дела. Библиографски рад с књигом у руци, не само да је гарантовао потпуност и веродостојност библиографског описа, него је откривао нове, затрпане слојеве података у самој грађи. Извежбано око библиографа у наносима текста, цитираној литератури, фуснотама и библиографским референцама у грађи, проналази обиље путоказа ка другим ауторима или публикацијама које такође третирају исти предмет. Временом, искристалисали су се одређени аутори, преводиоци и тумачи, који су се учестало и континуирано бавили Андрићевим животом и(ли) делом, што је значајно проширило првобитни радијус библиографије.

3. Андрић кроз библиографску лупу

Након широког обухвата и пажљиве селекције, требало је адекватно презентовати грађу о животу и

делу нашег јединог нобеловца. Прво поглавље, „Дела Иве Андрића“, организовано је у следећа потпоглавља: „Књиге“, „Преведене књиге“, „Прилози у књигама, часописима и листовима“, „Преведени прилози у књигама, часописима и листовима“, „Интервјуи, изјаве“, „Преписка“ и „Преводи“. Потпоглавља „Књиге“ и „Преведене књиге“ пописују сва издања Андрићевих наслова, у свим варијантама повеза, на укупно 48 језика. У свим збиркама приповедака и поезије, као и књигама есеја, пописан је садржај. Ради веће информативности библиографије, у садржају преведених књига уз сваки наслов на страном језику додат је, кад год је то било могуће, изворни наслов на српском језику. Значајнији додаци уз садржај (уводне студије, говори, тумачења) посебно су обрађени и као самосталне библиографске јединице уврштени у поглавље „Литература о Иви Андрићу“. У потпоглављима „Прилози“ и „Преведени прилози“ пописани су Андрићеве радови објављени у књигама, часописима и листовима, на чак 34 језика. Библиографи су настојали да за сваки појединачни прилог на страном језику, утврде и додају у опис изворни наслов на српском језику, што је изискивало посебне језичке и стручне компетенције. Тако је нпр. Андрићева песма „Један новембар“, иначе првобитно објављена под насловом „Један листопад“ (1919), касније у преводима на италијански језик публикована и под насловима „Un autunno“, „È ottobre“, „Un ottobre“ (можда грешком, или посредством пољског језика, где назив листопад означава месец октобар, а не новембар). Рани опус нашег нобеловца наметао је и увек осетљива питања спорног или непотврђеног ауторства за поједине прилоге, што је подразумевало добро познавање Андрићевих псеудонима и стручну експертизу рецензената издања.

Андрићеве књиге, прилози и други радови на српско(хрватско)м језику распоређени су хронолошки, а у истој години према наслову, азбучним редоследом. Од овога се одступило само у почетној, 1911. години, где су јединице сложене хронолошки, а не азбучно, како би се истакла прва Андрићева објављена песма „У сумрак“ (*Босанска вила*, 30. септембар 1911), која отвара његов опус и библиографију. С друге стране, преведене књиге и преведени прилози распоређени су према језицима. У оквиру језика, редослед јединица је такође хронолошки, док су у оквиру исте године наслови наведени абецедним редоследом. Андрићеви преводилачки радови распоређени су према имену аутора оригиналног рада, а унутар једног аутора према наслову, азбучним редоследом.

„Литература о Иви Андрићу“ обухвата веома разноврсну грађу (књижевне и биографске студије, огледи, полемике, критике, осврти, сећања, некролози, библиографије, прикази Андрићевих дела и дела о њему), организовану у два потпоглавља – „Књиге“ и „Прилози у књигама, часописима и листовима“. Ово, по обиму највеће поглавље у *Библиографији* (броји близу 10.000 јединица), сведочи о значају Андрићевог дела, о рецепцији у домаћој и страниј културној јавности, поготово после доделе Нобелове награде. У првом потпоглављу пописане су књиге које су у целости посвећене Иви Андрићу, као и тематски зборници радова о Андрићу. Сви прилози у зборницима радова, обрађени су и појединачно, и као такви уврштени у друго потпоглавље „Прилози у књигама, часописима и листовима“, које обухвата бројне радове о Иви Андрићу расуте по монографским и серијским публикацијама.

У поглављу „Литература о Иви Андрићу“ на почетку су увек распоређена анонимна дела, према насло-

ву, азбучним редоследом. Остали радови распоређени су према имену аутора, азбучним редоследом. У оквиру једног аутора, библиографске јединице распоређене су према наслову азбучним редоследом, а исти наслови сложени су хронолошки. На тај начин се врло прегледно презентује учесталост објављивања неког текста о Андрићу; нпр. рад Исидоре Секулић „Исток у приповеткама Ива Андрића“, објављен је скоро тридесет пута у распону од 1923. до 2002. године, што сведочи о његовом значају и у Исидорином, и у Андрићевом опусу. Ако је неки аутор публиковао радове о Андрићу на више језика, прво су наведени радови на српском језику, па затим на страним језицима. Тако се под одредницом *Џацић, Пејтар* ређају прво његови радови на српском језику (укупно 191), а потом и 46 радова на осталим језицима – словеначком, македонском, енглеском, француском, немачком, руском, турском, мађарском, португалском и хинду.

Поглавље „Регистри“ обухвата седам регистара – „Наслови књига и прилога“, „Наслови преведених књига и преведених прилога“, „Сабрана дела“, „Именски регистар“, „Предметни регистар“, „Књиге у којима су Андрићеве радови и радови о њему“, „Часописи и листови у којима су Андрићеве радови и радови о њему“.

„Регистри наслова“ својим разуђеним упутно-информативним системом олакшавају праћење библиографске историје неког наслова, јер успостављају везе између оригиналног наслова, уобичајеног стварног наслова под којим је дело шире познато и наслова веће целине из које је објављен одломак. Бројност библиографских јединица уз поједине наслове, индиректно сведочи о значају и свевременској популарности појединих Андрићевих дела у домаћој и страниј културној јавности.

„Регистар сабраних дела“ окупља на једном месту у хронолошком низу све комплете Андрићевих сабраних дела (почев од првог из 1963), наводећи у исто време и њихову структуру, која није довољно уочљива у самој грађи где су библиографске јединице због азбучног редоследа донекле раштркане. Неопходност оваквог регистра говори сама по себи о реномеу и омиљености једног писца, коме су још за живота виšekратно публикована сабрана дела.

Кроз „Именски регистар“, који садржи имена аутора, уредника, састављача, преводаца, редитеља, драматурга, илустратора, фотографа и других сарадника, али и свих личности које се помињу у библиографским јединицама (у насловима, напоменама, попису садржаја), открива се на једном месту свет Андрићевих тумача, преводаца и промотера у домаћој и страним културним срединама. Много пута, у једној личности, стичу се књижевни, уреднички и преводачки квалитети, који у садејству са израженим личним ентузијазмом, промовишу Андрићево књижевно име у некој средини (нпр. Тони Ливерсејд – Данска, Гун Бергман – Шведска, Ловет Ф. Едвардс и Силија Хоксворт – Енглеска, Јан Вјежбицки и Халина Калита – Пољска итд.). Исти регистар, самом бројношћу библиографских јединица уз поједина имена, указује да су се у домаћим оквирима Андрићем интензивно и континуирано бавили Петар Џацић, Радован Вучковић, Мухарем Првић, Бранко Милановић, Предраг Палавестра, Борислав Михајловић Михиз, Радован Поповић, Милослав Шутић, али и позоришни посленици Петар Зеџ, Вида Огњеновић, Небојша Брадић и др.

„Предметни регистар“ са више од 13.000 предметних одредница сведочи о несмањеном интересовању за Андрићев живот и дело. Писало се о Андрићу

песнику, писцу, романописцу, путописцу, преводиоцу, револуционару, љубавнику, масону и дипломати, извртала се на наличје његова крштеница, лична карта, партијска и штедна књижица. Истраживачи су проучавали ликове, мотиве, утицаје, наративну структуру, језичка обележја и рецепцију Андрићевог дела. Уз свако име, појам или наслов у регистру наведени су бројеви библиографских јединица на које се та одредница односи. Свака предметна одредница са припадајућим библиографским јединицама представља једну могућу претрагу кроз грађу, тако да заинтересовани корисници могу врло усмерено да истражују неке специфичне аспекте Андрићевог живота и рада. Овај регистар бележи веoma разнородне мотиве у Андрићевим делима, тако да се у регистру, као уосталом и у животу, често један до другог налазе потпуно опречни мотиви (алкохолизам–алтруизам, бескућништво–Беч, давање–деструктивност, звона–зло, игра–изгнанство, лудило–љубав, мостови–мржња, страх–сунце, старост–сунцокрет). Ту су и бројни топоними који оцртавају границе Андрићевог света (Беч, Бока Которска, Босна, Вишеград, Пољска, Португалија, Херцеговина, Берлин, Београд, Кина, Сокобања, Словенија) и стварни и фиктивни ликови који тим пределима ходе – Аустријанци, брижни људи, гуслари, деца, Зимоњићи, Италијани, Јевреји, муслимани, Немци, Пљевљаци, Турци, потурице, православни свештеници, фрањевци, жене, интелектуалци, лекари, преводиоци, странци, Травничани, Французи.

Последња два регистра бележе преко 3.000 наслова зборника, антологија, књига и периодике у којима су објављени Андрићеве радови или радови о њему, и то опет, представља један културно-историјски пресек, који сведочи о неким бољим временима за штампану реч, о бројним дневним и књижевним листовима, ве-

ликим тиражима и значају књиге. Регистар часописа и листова, илустрације ради, бележи и низ од двадесетак периодичних наслова који у свом називу имају придев *књижевни* (-а, -о), од *Књижевне историје* до *Књижевної севера*, где посебно место заузимају *Књижевне новине* са 281 библиографском јединицом, односно прилогом, који је написао Андрић или се бави Андрићем.

Претраживање грађе у електронском каталогу Библиотеке Матице српске нуди још више могућности – готово неисцрпно комбиновање речи, фрагмената или фраза, индексираних и неиндексираних података из библиографских записа, што далеко превазилази специфичне претраге кроз регистре штампане библиографије.

4. О Андрићевој би(бли)ографији, мало другачије

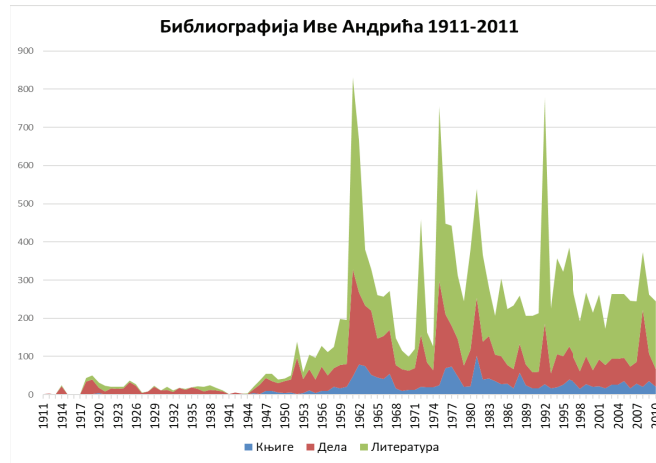
Ако Андрићеву библиографију графички представимо на временској оси (Сл. 1), добијамо нешто налик електрокардиограму његовог опуса – на апсциси се налази Андрићев „златни век“ издељен на годишње разделе, док се на ординати налази фреквенција библиографских јединица. Три изломљене криве линије представљају „откуцаје“ века, тј. светску продукцију Андрићевих *књија, дела* уопште (укључујући и прилоге у књигама и периодици) и *лијературу* о њему у раздобљу 1911–2010.

Први „откуцај“ или дамар, овај специфични електрокардиограф бележи 30. септембра 1911. године, када се Иво Андрић први пут обратио књижевној јавности песмом „У сумрак“. Песма је угледала светло дана у *Босанској вили*, на ћирилици и екавици, да би касније била још педесетак пута прештампана и преведена на десет језика.

Крај Великог рата подударио се са појавом прве Андрићеве књиге, *Ex Ponto* (1918), коју је писац дочекао грозничав и болно свестан штампарских грешака, којима је врвело прво издање. Уследио је чешки превод *Ex Ponto* (1919), па још једно издање ових лирских „разговора с душом“ (1920), збирка *Немири* (1920) и прозни триптих *Пуџ Алије Ђерзелеза* (1920). Тада отпочиње Андрићева две деценије дуга дипломатска каријера, која га води од Ватикана, преко Букурешта, Трста, Граца, Београда, Марсеја, Париза, Мадрида, Брисела, Женеве, поново Београда и коначно Берлина, где га затиче почетак Другог светског рата (1941). Ово је раздобље привидног затишја у стваралачкој активности, иако ће све те живописне стазе, лица и предели наћи одраза у потоњем Андрићевом књижевном изразу. После војног пуча и априлског бомбардовања Београда, Андрић напушта Берлин и враћа се у земљу, где остатак рата проводи у самонаметнутој изолацији и потпуној искључености из јавног и политичког живота. Одбија сарадњу са комесарском управом Српске књижевне задруге (1942), спречава даљи промет Цвијановићевог ратног самиздата његових *Сабраних сјиса* (1943) и коначно, правдајући се стваралачко-психолошким побудама, одбија и аустријског издавача Винер Ферлаг, који је био намеран да обнови немачко издање Андрићевих новела из 1939, сада допуњено приповетком „Аникина времена“ (1943). Из тих разлога, у овим ратним годинама, „електрокардиограф“ Андрићевог опуса бележи потпуно мировање.

И тако је Андрић, алхемичарски претварајући „горки талог искуства“ у чисто прозно злато, ослобођење дочекао с три велика романа – *На Дрини ћуприја* (доживела касније преко 500 издања), *Травничка хроника* (преко 200 издања) и *Госпођица* (преко 100

издања). Сличан успех доживео је и Андрићев роман *Проклећа авлија* (1954).

Слика 1. Хронолошки приказ Андрићеве библиографије 1911–2010.

На самој средокраћи посматраног Андрићевог века, стигла је заслужена Нобелова награда за књижевност (1961), која је довела до неслућене издавачке, преводилачке и критичарске активности код нас и у свету. Преводи Андрићевих дела и натписи о њему умножавали су се геометријском прогресијом, да би следеће године, у сличном свечарском тону, био обележен Андрићев седамдесети рођендан (1962). Уследило је публикавање првих сабраних дела у десет књига (1963) – укупно четири комплета, два ћирилична (кожни и платнени повез), један латинични (платно) и један на словеначком језику (платно с омотом). Наредни врхунац бележи се 1972. године у поводу Андрићевог осамдесетог рођендана, а потом 1975, када је Андрић преминуо. Андрићева смрт снажно је одјекнула у свету, што је довело до хиперпро-

дукције Андрићевих дела, али и текстова о њему, у којима се у форми некролога, сећања и студија преиспитивало Андрићево књижевно наслеђе.

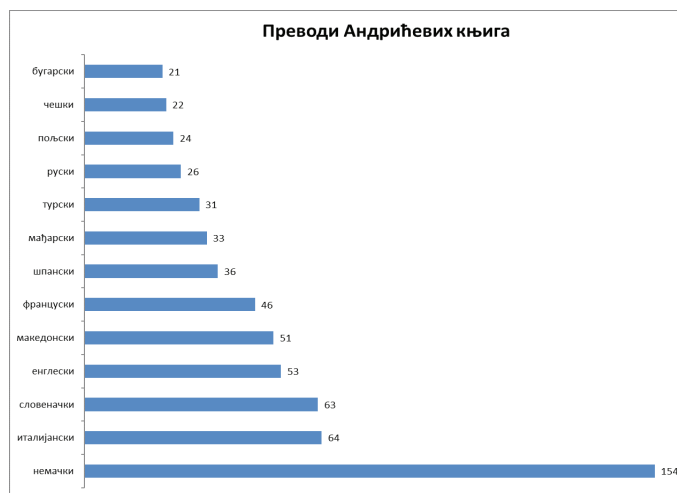
У наредној декади (1981–1991) уследила је серија Андрићевих сабраних дела, потом јубиларно издање сабраних дела о 90-огодишњици рођења (1992), и још један издавачки подухват 1996–1997. године. Занимљиво је да интересовање читалачке и научне јавности за Андрића не јењава ни данас, четрдесет година после његове смрти, тако да публикавање Андрићевих дела и радова о њему одржава стабилан ниво од 200 до 250 библиографских јединица годишње.

5. Андрић у свету: преводи и рецепција

За разлику од многих нобеловаца, чије дело није одолело проби времена, Андрић је од самих почетака до данас, уживао неподељену наклоност како у домаћим, тако и у међународним оквирима – већ његова прва књига *Ex Ponto* (1918), преведена је у најкраћем року, и то на чешки језик (1919). Ни Андрић није крио своје читалачке и преводилачке наклоности; круг његових преференција кретао се од Леопардија, преко француских и немачких писаца, руских класика, али и шпанских, пољских и скандинавских утицаја. У младости је читао и старе кинеске песнике и то на француском и немачком језику, дајући предност немачким преводима. Ипак, на додели Нобелове награде изабрао је да се обрати на француском језику. Школовао се у Загребу, Бечу и Кракову упијајући разнородне утиске и постепено овладавајући великим светским језицима. Као полиглота и човек истанчаног књижевног укуса, градио је мостове према многим културама, остајући

једнако прихваћен и на Истоку и на Западу (Ђукић Перишић, Жанета 2012).

Као релативно поуздан показатељ одомаћености једног писца у некој страниј средини, може послужити број његових преведених књига (Сл. 2). Књиге су свакако реалнији показатељ од прилога расутих по антологијама, зборницима и периодици, пошто се због заштите ауторских права, употребе међународних стандардних бројева ISBN и институције обавезног примерка, појава нове књиге истовремено евидентира на неколико нивоа, док прилози много пута остају недоступни истраживачима. Већи број превода сведочи о бољој рецепцији и већем интересовању за Андрићев живот и дело у некој средини, при чему пресудну улогу често имају преводиоци.

Слика 2. Преводи Андрићевих књига

Убедљиво највећи број преведених књига остварен је на немачком језику (154), почев од предратног издања Андрићевих новела штампаног на готици (1939), преко

бројних превода најпознатијих Андрићевих романа. Следе италијански (64 превода), словеначки (63), енглески (53), македонски (51) и француски језик (46). У групи језика са највећим бројем превода Андрићевих књига, налази се равноправан удео словенских (6) и осталих страних језика (7), што потврђује уверење о подједнакој популарности Андрићевог дела у различитим културним срединама.

Ако би се нека врста импакт фактора¹ израчунавала посредством броја преведених Андрићевих књига, броја преведених Андрићевих дела уопште (дакле и прилога) и литературе о Андрићу на неком страном језику, опет би немачки језик био на првом месту, што сведочи о великом читалачком и научном интересовању за Андрића у овом културном миљеу. Следе енглески и италијански језик, који представљају две велике европске културе, у чијем окриљу су поникли неки од најзначајнијих Андрићевих преводаца и тумача. Ту су и мађарски, словеначки, француски, македонски, руски, пољски и бугарски језик, где је такође забележена значајна преводачка и научна активност везана за Андрићево дело.

6. Уместо закључка

Библиографија Иве Андрића по обиму и исцрпности представља највећу библиографију ове врсте у нашој културној историји. Андрићев живот и ствара-

---

1 Тзв. импакт фактор одређен је тако што су најпре сви страни језици рангирани на три независне ранг листе – према броју преведених Андрићевих књига, према броју преведених Андрићевих дела уопште и према броју објављених радова о Андрићу. Потом су ти релативни показатељи (рангови) сведени на једну вредност (тзв. импакт фактор), која репрезентује тај страни језик.

лаштво описани су у 15.647 библиографских јединица на 50 језика. Библиографија бележи 1.706 Андрићевих књига, 3.706 прилога, 190 интервјуа, 91 писмо, 86 превода, те 231 књигу и 9.637 прилога о Иви Андрићу.

Ипак, границе Андрићевог света, а тиме и његове библиографије, и даље се шире – Андрић и његови јунаци и тумачи освајају нове географске ширине, језике и медије. Изазови дигитализације и појава нових, хибридних медија редефинишу место и улогу (па и сам назив) библиографије, као научне дисциплине која се традиционално бави изучавањем и описом штампаних извора. То оставља простор за допуну, нова тумачења и читања Андрићевог дела у свету, који већ поприма нове обресе.

Извори и литература

- Ђукић Перишић, Жанета. *Писац и њрича: сиваралачка библиографија Иве Андрића*. Нови Сад: Академска књига, 2012. Штампано.
- Клевернић, Љиљана, и др. *Библиографија Иве Андрића: (1911-2011)*. Београд: Задужбина Иве Андрића: Српска академија наука и уметности; Нови Сад: Библиотека Матице српске, 2011. Штампано.
- Клевернић, Љиљана, Укропина, Весна, и Даниела Кермеци. „Библиографија Иве Андрића и национална библиографија“. *Српска национална библиографија*. Београд: Народна библиотека Србије, 2014. 79-88. Штампано.

Vesna Ukropina
Melanija Blašković
Slađana Subašić

ANDRIĆ'S WORLD THROUGH THE EYE OF A
BIBLIOGRAPHER

Summary

Bibliography of Ivo Andrić, published by the Serbian Academy of Sciences and Arts, Ivo Andrić Foundation and Matica Srpska Library, represents the most comprehensive bibliography of Andrić's life and work so far. It encompasses a vast time span from 1911 to 2011, shedding light on the universe of Andrić's characters, themes and influences. *The Bibliography* describes all of Andrić's published work, as well as literature about him, within 15.647 bibliographic entries in 50 languages, which makes it an essential resource for researchers of Andrić's writing. Seven accompanying registers enable easier access to huge and complex bibliographic material, widening semantic and communicative field of the bibliography, by putting certain description elements into new, different relation.

Key words: Ivo Andrić, literary work, author bibliography.